

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 13, 2019

Nummer 13, 2019

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:512](#) 09-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:553](#) 09-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:560](#) 09-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:554](#) 09-04-2019

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2019:541](#) 09-04-2019

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 26 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:426.](#)

mr. dr. B.J.V. Keupink

RECHTSPRAAK

Hennepteelt gepaard met diefstal van elektriciteit door middel van verbreking.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 1, 2 en 3 ten laste gelegde niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 3 ten laste gelegde en de strafoplegging, tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, teneinde in zoverre op het bestaande beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Voor zover het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 ten laste gelegde, kan het middel niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu het middel in zoverre niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan, kort gezegd, het in zijn woning opzettelijk telen van hennep en het opzettelijk aanwezig hebben van een hoeveelheid hennep. Ten aanzien van het onder 3 bewezen verklaarde houden de door het hof gebezigde bewijsmiddelen in dat de zegels van de hoofdaansluitkast waren verbroken en de stroom ten behoeve van de hennepkwekerij illegaal werd afgenomen. Het hof heeft voorts, niet onbegrijpelijk, vastgesteld dat het standpunt van de verdachte, dat erop neerkomt dat niet hij, maar een derde, de hennepkwekerij in zijn woning heeft ingericht en geëxploiteerd, 'zelfs het begin van aannemelijkheid ontbeert'. Het voorgaande in aanmerking genomen, is het kennelijke oordeel van het hof dat het niet anders kan zijn dan dat het de verdachte is geweest die ten behoeve van het telen van hennep in zijn woning met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening een hoeveelheid stroom heeft weggenomen door middel van verbreking, niet onbegrijpelijk en is het toereikend gemotiveerd. De enkele omstandigheid dat blijkens bewijsmiddel V de verdachte in de maand juli in gezelschap van een andere man bij het pand is gezien maakt dat niet anders.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:554

Zaaknummer: 18/03035

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: A.J.J. van der Heiden

RECHTSPRAAK

Getuigenverzoeken en verwerping verweer met betrekking van het opnemen van een nota en de daarmee samenhangende afwijzing van het voorwaardelijke verzoek tot het horen van een getuige.

Beide middelen klagen dat het hof heeft verzuimd te beslissen op een ter terechtzitting in hoger beroep door de verdediging gedaan voorwaardelijk verzoek tot het horen van getuigen. Het tweede middel klaagt in dat verband over het horen van [betrokkene 1], [betrokkene 2], [betrokkene 3] en [betrokkene 4]. Het vierde middel klaagt in dat verband over het horen van [betrokkene 7] en [betrokkene 8]. De middelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

De onder 2.2.1 weergegeven verzoeken zijn verzoeken tot het horen van getuigen als bedoeld in artikel 315 Sv in verbinding met artikel 328 Sv, zodat een uitdrukkelijke beslissing op deze verzoeken was vereist. Dat geldt ook voor zover de verzoeken voorwaardelijk zijn gedaan, nu de daaraan gestelde voorwaarden zijn vervuld. Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep, noch de bestreden uitspraak houdt een beslissing in op deze verzoeken. Dat verzuim heeft ingevolge artikel 330 Sv in verbinding met artikel 415 Sv nietigheid tot gevolg.

De middelen slagen.

Het derde middel komt op tegen de verwerping door het hof van het verweer van de verdediging met betrekking tot de nota van [B] en de daarmee samenhangende afwijzing van het voorwaardelijke verzoek tot het horen van [betrokkene 5] als getuige.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 15 is het middel terecht voorgesteld.

‘Over dit middel kan ik kort zijn. In het licht van hetgeen aan het verweer respectievelijk het verzoek ten grondslag was gelegd en de inhoud van de door de verdediging overgelegde stukken, zoals weergegeven in de bestreden uitspraak, is de motivering van het hof van de verwerping van het verweer en de afwijzing van het verzoek onbegrijpelijk. Anders dan het hof heeft overwogen, was aan het verweer en het verzoek immers niet ten grondslag gelegd dat de door veroordeelde aan [betrokkene 4] overdragen onderneming dezelfde zou zijn als de

onderneming aan wie de nota van [B] was gericht. De motivering staat niet in verband met de strekking van het standpunt en het verzoek van de zijde van de verdediging en kan dan ook niet als toereikend worden aangemerkt.

Het middel slaagt.’

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:553

Zaaknummer: 17/02393

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en M.T. Boerlage

Advocaten: C.N.G.M. Starmans

Wetsartikelen: 315 Sv, 328 Sv, 350 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Klacht dat het hof heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt met betrekking tot de (on)betrouwbaarheid van de verklaringen van [betrokkene 1].

Het middel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging ter zake van het onder 3 en 4 ten laste gelegde naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt met betrekking tot de (on)betrouwbaarheid van de verklaringen van [betrokkene 1].

Hetgeen door de raadsman ter terechtzitting in hoger beroep naar voren is gebracht met betrekking tot de (on)betrouwbaarheid van de verklaringen van [betrokkene 1], kan bezwaarlijk anders worden verstaan dan als een standpunt dat duidelijk, door argumenten geschraagd en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie ten overstaan van het hof naar voren is gebracht. Het hof is in zijn arrest van dit uitdrukkelijk onderbouwde standpunt afgeweken door deze verklaringen voor het bewijs te bezigen. Aangezien het hof in dat verband niet meer heeft overwogen dan dat het verweer wordt weersproken door de gebezigde bewijsmiddelen en het ‘geen reden [heeft] om aan de juistheid en betrouwbaarheid van de inhoud van die bewijsmiddelen te twijfelen’, heeft het hof – in aanmerking genomen dat uit de gebezigde bewijsmiddelen niet blijkt waarom het verweer niet opgaat – in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv in onvoldoende mate de redenen opgegeven die daartoe hebben geleid. Dat verzuim heeft ingevolge artikel 359 lid 8 Sv nietigheid tot gevolg.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 3 en 4 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:541

Zaaknummer: 17/04615

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en M.T. Boerlage

Advocaten: J.C. Reisinger

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

‘Binnendringen’ in een deel van een geautomatiseerd werk.

Het middel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde voor zover inhoudende dat de verdachte is ‘binnengedrongen’ in een deel van een geautomatiseerd werk niet uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte is ‘binnengedrongen’ in een geautomatiseerd werk of in een deel daarvan, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak niet naar de eis der wet met redenen omkleed. De enkele omstandigheid dat de verdachte blijkens bewijsmiddel 3 op 12 september 2012 met behulp van een scanprogramma de website van de aangever op kwetsbaarheden heeft onderzocht, waarvan een aantal werd geblokkeerd en dat als gevolg daarvan ‘niet ondenkbaar is dat er een geslaagde aanval heeft plaatsgevonden’ volstaat daartoe niet. De vermelding in bewijsmiddel 3 van aanvallen door middel van ‘*cross site scripting*’ en ‘*directory traversal*’ waarvan de werking niet nader is toegelicht maakt dat niet anders, in aanmerking genomen dat aldus zonder nadere motivering die ontbreekt in het midden blijft of de verdachte toegang heeft verworven door een technische ingreep of dat het bij een poging daartoe is gebleven.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:560

Zaaknummer: 17/00643

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma, V. van den Brink, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 138ab Sr

RECHTSPRAAK

Hebben benadeelde partijen door het bewezen verklaarde handelen van de verdachte schade geleden bestaande uit gefactureerde bedragen inclusief btw?

Het middel houdt onder meer de klacht in dat het hof de vorderingen van de benadeelde partijen telkens inclusief btw heeft toegewezen.

Advocaat-generaal G. Knigge heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak, maar alleen voor zover het de toewijzing van de vordering van de benadeelde partijen en de oplegging van schadevergoedingsmaatregelen betreft, tot vermindering van de desbetreffende bedragen met de door het hof ten onrechte meegerekende btw en bovendien met € 45 voor zover deze bedragen betrekking hebben op de door [E] geleden schade en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken bevindt zich een 'schadeopgave-formulier misdrijven' met betrekking tot elk van de toegewezen vorderingen van de benadeelde partijen. Uit die formulieren blijkt dat de vorderingen van de benadeelde partijen steeds voortkomen uit aan de verdachte geleverde goederen of voor hem verrichte diensten, en dat in de als schadevergoeding gevorderde factuurbedragen steeds ook de daarover in rekening gebrachte btw begrepen is. Het hof heeft de vorderingen van de benadeelde partijen telkens toegewezen inclusief die btw-bedragen.

Het hof heeft in zijn overwegingen als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat aannemelijk is geworden dat de benadeelde partijen door het bewezen verklaarde handelen van de verdachte schade hebben geleden bestaande uit de voor de leveringen van goederen en diensten gefactureerde bedragen inclusief btw. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting, is niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd, in aanmerking genomen dat de toewijzing van de vordering tot vergoeding van de door de benadeelde partijen geleden schade meebrengt dat de verdachte alsnog is veroordeeld tot nakoming van zijn verplichting tot betaling van de aan hem gefactureerde bedragen.

Voor zover het middel hierover klaagt, is het tevergeefs voorgesteld.

Voorts klaagt het middel dat het hof ten onrechte de vordering van de benadeelde partij [E] heeft toegewezen tot een bedrag van € 1.271,07, aangezien het hof heeft overwogen dat de in voornoemd bedrag meegenomen incassokosten ter hoogte van € 45 zullen worden afgewezen.

Op de gronden die zijn vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 8.10 en 8.11 is het middel in zoverre terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen door het toegewezen bedrag te bepalen op € 1.226,07 en de aan de verdachte opgelegde schadevergoedingsmaatregel in die zin aan te passen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het bedrag waartoe de vordering van de benadeelde partij [E] is toegewezen en waartoe de verdachte de verplichting is opgelegd tot betaling aan de Staat ten behoeve van [E], bepaalt het bedrag waartoe de vordering van de benadeelde partij [E] is toegewezen en waartoe de verdachte de verplichting tot betaling aan de Staat ten behoeve van [E] is opgelegd op € 1.226,07 en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-04-2019

ECLI: ECLI:NL:HR:2019:512

Zaaknummer: 18/00691

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma, V. van den Brink, E.F. Faase en C.E. du Perron

Advocaten: L.E.G. van der Hut

ANNOTATIE

**Annotatie bij Hoge Raad 26 maart 2019,
ECLI:NL:HR:2019:426.**

mr. dr. B.J.V. Keupink

Belediging is een uitingsdelict dat is ingevoerd teneinde de eer en goede naam, dat wil zeggen de waardigheid, van personen te beschermen. Vanuit de *ultimum remedium*-gedachte was men het er ten tijde van de strafbaarstelling van eenvoudige belediging als misdrijf in artikel 266 lid 1 Sr over eens dat niet iedere aantasting in de eer of goede naam noopte tot het in stelling brengen van het strafrechtelijk arsenaal.

Het betreft een relatief licht vergrijp dat in een verder en vrijer verleden in de jaren zestig/zeventig van de vorige eeuw in Nederland zelfs al is voorgedragen ter decriminalisering. In de ons omringende landen (België, Frankrijk, Duitsland) wordt het blijkens de conclusie van de advocaat-generaal eveneens gezien als een licht en uitzonderlijk delict, en in bijvoorbeeld Engeland heeft men van deze bepaling wel voortvarend de ‘exit’ al aangepakt.

In de voorliggende uitspraak werd het mikpunt van de belediging, een brigadier van de politie-eenheid Amsterdam, schriftelijk uitgemaakt voor onder meer racist, psychopaat, rechts-extremist et cetera. Het betreffende schrijven van de verdachte was onder meer gericht aan burgemeester, locoburgemeester en andere medewerkers van de gemeente Amstelveen. Het schrijven was niet gericht of verzonden aan de brigadier in kwestie.

Het arrest is toegespitst op de vraag of alleen toezending of aanbieding van een geschrift aan de beledigde zelf strafbaar is, of dat onder omstandigheden dat beledigende geschrift ook via een omweg, indirect langs andere personen, het slachtoffer mag bereiken om tot strafbaarheid te kunnen komen.

Het cassatiemiddel van het Openbaar Ministerie gaf aanleiding tot een ‘tamelijk uitvoerige bespreking’ in de conclusie van de advocaat-generaal. Wat de advocaat-generaal betreft, maken wetsgeschiedenis, literatuur, rechtspraak en een bescheiden rechtsvergelijkend onderzoek, dat het bestanddeel ‘toegezonden of aangeboden’ restrictief moet worden uitgelegd. De schriftelijke belediging – het gaat hier niet over publieke belediging – moet dus

aan de beledigde zijn toegezonden of aangeboden. Stiekem over iemand roddelen, mondeling of in geschrift, resulteert dan niet in strafbare eenvoudige belediging.

De Hoge Raad gaat daarin mee onder verwijzing naar (slechts) de door de advocaat-generaal weergegeven totstandkomingsgeschiedenis van artikel 266 Sr. Verwijzingen naar de verdere studie van de advocaat-generaal laat de Hoge Raad achterwege. R.o. 2.6 luidt:

‘2.6 (...) Mede gelet op de in de conclusie van de Advocaat-Generaal onder 12 tot en met 18 weergegeven totstandkomingsgeschiedenis van art. 266 Sr, moet worden aangenomen dat in art. 266 Sr met “een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding” is bedoeld *een geschrift dat of afbeelding die aan de desbetreffende (beledigde) persoon is toegezonden of aangeboden.*’ (cursivering toegevoegd)

Helder. Maar dan blijkt weer eens dat het strafrecht geen wiskunde is en dat één plus één soms toch optelt naar drie. Zowel de advocaat-generaal als de Hoge Raad ziet daarna namelijk ruimte voor de opvatting dat onder het bestanddeel ‘toegezonden’ ook zou kunnen vallen een geschrift dat niet aan de beledigde is toegezonden.

De Hoge Raad overweegt:

‘2.7 Het middel slaagt echter voor zover het klaagt over de begrijpelijkheid van het oordeel dat de geschriften in het onderhavige geval niet aan die [betrokkene 1] zijn toegezonden. Het Hof heeft immers vastgesteld dat de brieven over [betrokkene 1] waren gericht aan zijn gezagsdrager, de (loco)burgemeester van Amstelveen of diens opvolgers, en dat erop kon worden gerekend dat [betrokkene 1] van de inhoud van deze brieven op de hoogte zou raken, hetgeen ook daadwerkelijk is geschied. Het kennelijke oordeel van het Hof dat onder die omstandigheden geen sprake kan zijn van toezending aan [betrokkene 1] in de hiervoor bedoelde zin, is zonder nadere uitleg niet begrijpelijk.’

Volgens de Hoge Raad is het zonder nadere uitleg niet begrijpelijk dat geen sprake zou zijn van ‘toezending’ aan de beledigde. De dubbele ontkenning wegdenkend, schrijft hij in de kern: er is wel (ook) sprake van ‘toezending’ ingeval – zoals feitelijk vastgesteld door het hof – de geschriften in kwestie waren gericht aan de burgemeester c.s. (maar niet aan het slachtoffer) en ‘erop kon worden gerekend’ dat de beledigde van de inhoud van de brieven op de hoogte zou raken.

Het is mij onduidelijk waarom ‘eenvoudige schriftelijke belediging’ zou moeten worden uitgebreid tot andere gevallen dan de klassieke ‘recht voor z’n raap’-variant.

Bij beledigende taal in een e-mailketen over collega’s, burens, ex-geliefden, docenten, sporters,

rechters, officieren van justitie, advocaten et cetera neemt de afzender vermoedelijk altijd het risico op de koop toe dat op enig moment de belediging toch ook die ene ex of collega kan bereiken waaraan het bericht niet rechtstreeks werd 'toegezonden'. Sterker nog: daar kan je misschien zelfs wel 'op rekenen' en al helemaal als het uiteindelijk – in de overweging van de Hoge Raad – 'ook daadwerkelijk is geschied'.

Volgens mij bestaat aan zodanige oprekking geen enkele behoefte. Bovendien kan het leiden tot nodeloos complexe toekomstige andere varianten van indirecte, niet openbare, schriftelijke belediging en de afbakening daar dan weer van. Het delict 'eenvoudige belediging' is een van de lichtste feiten uit de misdrijvcatalogus en heeft in het verleden al ter discussie gestaan. Om het nu dan uit te breiden, komt mij onnodig voor en past niet bij een terughoudende toepassing van het strafrecht als *ultimum remedium*. Hopelijk ziet de Hoge Raad spoedig kans deze doos van Pandora weer te sluiten.